

Одржан 39. Меморијал „Љубомир Ивановић Геџа“

Најрађени најбољи ученици

Младеновац је поносан на своје најуспешније ученике

Међународни фестивал фолора

Влашка је по 24. пут домаћин међународног фестивала фолора

Објављен програм

Културној лети 2026.

Савети пољопривредницима

Посебнице суше код коштивачког воћа

Извештај МУП Србије

Летња акција АБС

Вози одморан!

Вештачка интелигенција у свакодневици

Када не треба веровати вештачкој интелигенцији?

ОБАВЕШТЕЊЕ

У складу са Одлуком Града Београда о пречишћавању и дистрибуцији воде члан 42. став 5

ЗАБРАЊЕНО ЈЕ КОРИСТИТИ ВОДУ ИЗ ГРАДСКОГ ВОДОВОДА ЗА ПОЉОПРИВРЕДНЕ СВРХЕ, ОДНОСНО ЗАЛИВАЊЕ ПОВРЋА, ВОЋА И ДР.

Комунална инспекција ГО Младеновац и Комунална милиција Града Београда утврђиваће да ли се вода из градског водовода користи у складу са одредбама поменуте одлуке, свако понашање у супротности са тим биће санкционирано.

Ослобођени ум

Човек најчешће мисли да је слободан онда када може да каже шта хоће. То је прва, највидљивија представа слободе. Имам право да говорим, да пишем, да се успротивим, да мислим другачије. Али ту се појављује много теже питање: да ли човек који говори заиста мисли својом главом, или само понавља оно што је неко други у њега усадио? Да ли је ум слободан самим тим што је језик одвезан?

Ослобођени ум није разуздан ум. То није ум који виче, руши, понижава и сваку сумњу претвара у мржњу, сваку разлику у непријатељство, а сваку чињеницу у заверу. То је ум који је прошао кроз хаос, препознао га и одбио да му служи. Његов ред није наметнут споља, већ настаје из свести да се мишљење не добија на поклон. Оно се стиче, проверава, брани и плаћа.

Данас је човек окружен информацијама као никада раније, а ипак ретко је био толико збуњен. Некада је проблем био недостатак вести, данас њихов вишак. Сваки телефон постао је мала штампарија, телевизија и судница. Свако може да објави, оптужи и пресуди. Али могућност да се говори није исто што и способност да се мисли.

Ослобођени ум почиње тамо где човек престаје да реагује као дугме на притисак. Неко га вређа — он не мора одмах да узврати. Неко му понуди једноставно објашњење сложеног проблема — он има право да застане. Управо у том кратком простору између догађаја и реакције рађа се мишљење. Ко тај простор изгуби, њиме управљају туђи страхови, страсти и интереси.

Новинарство, ако још хоће да буде нешто више од заната за пуњење простора, мора да брани управо тај простор за размишљање. Новинар није свештеник истине, али не сме бити ни трговац заблудама. Његов посао није да храни бес, већ да тражи смисао. Није да људима говори шта морају да мисле, него да им помогне да пре доношења суда виде све што је важно. У томе је разлика између информисања и манипулације.

Ослобођени ум не пристаје на готове пакете мишљења. Не пита најпре: наше или њихово? Пита: да ли је тачно, праведно и доказиво? Да ли неке наносимо неправду? Јер ум који верује само својима није слободан. Он је само премештен из једног обора у други.

Најтеже је ослободити се сопствених предрасуда. Од туђих се лакше бранимо, јер их препознајемо као напад. Сопствене говоре нашим гласом и личе на здрав разум. Зато човек често мисли да брани истину, а у ствари брани навику; да брани морал, а брани страх; да брани народ или државу, а само одбија да промени сопствено мишљење. Ослобођени ум није ум без корена. Само човек који зна ко је, ком језику припада и шта дугује претходницима може истински да мисли слободно. Али корен није ланац. Традиција није кавез. Може се волети свој народ и свој град, а видети њихове мане. Може се поштовати прошлост, а не живети искључиво у њој.

У малим срединама, као што је наша, борба за ослобођени ум још је тежа. Гласина често стигне пре чињенице, а утисак дуже живи од исправке. Једна непромишљена реч може повредити човека кога сутра срећемо на улици, у продавници или дому здравља. У великом свету лаж понекад

делује апстрактно. У малом граду она увек има адресу. Зато је ослобођени ум потребан и новинару и читаоцу. Новинару да не постане слуга ни власти, ни опозиције, ни сопствене сујете. Читаоцу да не постане плен сваке реченице која му потврђује бес. Јер бес не тражи доказе. Он тражи мету.

Ослобођени ум уме да каже: „Не знам. Морам да проверим. Можда грешим.“ Управо ту почиње озбиљност. Слободан ум зна да су истина и живот сложенији од једног наслова, једне објаве или једног коментара.

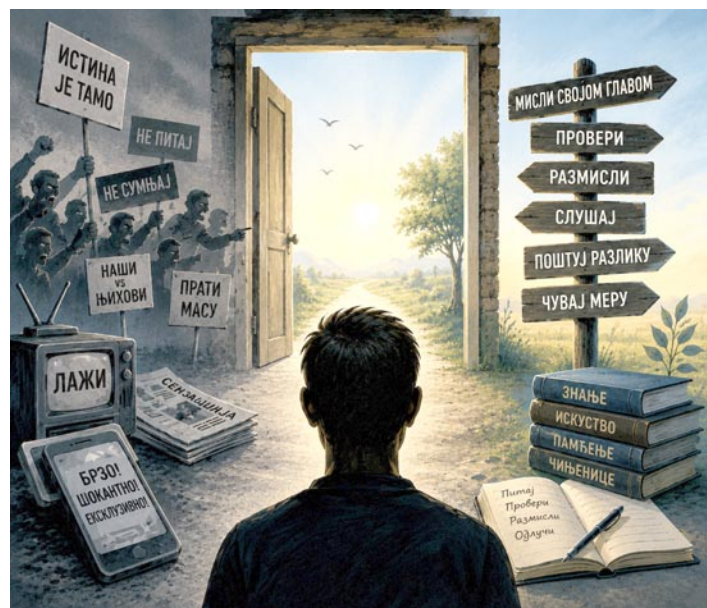
Наравно, слобода ума не значи равнодушност. Постоје тренуци када човек мора да заузме став. Али је важно да ли то чини са доказима или повиком, са жељом да нешто поправи или да некога уништи. Ослобођени ум уме да буде оштар, али његова оштрина је образложена и одговорна. Можда је највећа неслобода данашњег човека у томе што све мање подноси сложеност. Хтео би кратак одговор и једног кривца. Али живот није навијачка трибина. Ко не подноси сложеност, лако пристаје на простаклук — не само у говору, већ и у мишљењу.

Ослобођени ум тражи напор. То је свакодневна вежба: прочитати до краја, саслушати онога с ким се не слажемо, проверити пре него што поделимо, разликовати чињеницу од утиска и сачувати право на тишину. Без тишине нема ни мишљења.

Ослобођени ум не може се наредити законом, странком или медијем. Али новине могу да му направе место. Могу да не подилазе најнижим страстима, да не претварају сваку несрећу у спектакл и да подсети да јавна реч није камен који се баца, већ одговорност која остаје.

На крају, ослобођени ум није ум који је победио све заблуде. Такав ум не постоји. То је ум који зна да и сам може бити преварен и зато свакога дана поново осваја део своје унутрашње независности. Ако бисмо морали да га опишемо једном реченицом, она би гласила: **то је ум који не пристаје да мисли по наруџбини**. Ни по наруџбини власти, ни опозиције, ни масе, ни сопственог страха. Такав ум не мора увек бити у праву. Али докле год тражи истину, проверава себе и чува меру према другима, он остаје највећа одбрана човека од сваког ропства које се представља као слобода.

М. Г.

Награђени најбољи ученици

Младеновац је поносан на своје најуспешније ученике

Градска општина Младеновац организовала је свечану доделу награда за 93 носиоца Вукове дипломе и 10 ученика генерације основних и средњих школа. Најбољи ученици награђени су пригодним поклонима:

Ученици генерације добили су комплет књига Фјодора М. Достојевског, као и ручне сатове – поклон породичне фирме „Браћа Мирчић“, швајцарске компаније „Грована“ и Амбасаде Швајцарске у Србији.

Носиоци диплома „Вук Караџић“ и „Корнелије Станковић“ награђени су поклон-књигом „Одабрана дела“ Петра II Петровића Његоша, као признање за изузетан успех и посвећеност током школовања. У име општине, присутнима се обратила председница општине Сузана Васић:

„Својим радом, одрицањем и вером у сопствене могућности, шаљете поруку да управо стасавају генерације које су спремне и желе да стварају више и боље. Честитам вам од срца!“, истакла је Васић. Драги наши вуковци и ученици генерације, храбро и смело градите свој пут знања, а Младеновац ће увек бити ту да подржи ваш успех!

ОБАВЕШТЕЊЕ

о исправности воде на јавним чесмама

На основу спровођења Програма контроле квалитета изворске воде са јавних чесама на територији градске општине Младеновац, коју је извршио Градски завод за јавно здравље из Београда, обавештавамо јавност о резултатима лабораторијског испитивања.

Према овој анализи извршеној дана 8.6.2026.год. вода је тренутно исправна за пиће на јавној чесми:

- Јавна чесма Ђелевац у Ковачевцу
- Јавна чесма Клењак у Великој Крсној

Скреће се пажња суграђанима да не користе воду за пиће са јавних чесама на којима је она неисправна у циљу заштите сопственог здравља.

Општина Младеновац добила средства за озелењавање

Градска општина Младеновац једна је од 25 општина и градова којима су додељена средства Министарства заштите животне средине за суфинансирање пројекта озелењавања у 2026. години. Председница Градске општине Младеновац, Сузана Васић, потписала је уговор којим су нашој општини званично додељена средства за реализацију овог еколошког пројекта.

Средства су намењена за набавку садница аутохтоних врста дрвећа, подизање нових и обнову постојећих дрвореда, формирање ветрозаштитних појасева, пошумљавање деградираних површина и унапређење јавних зелених површина, у циљу заштите и очувања предеоног диверзитета и земљишта као природног ресурса.

Планинарење

Николић и Царан покорили Арарат

Са великим поносом делимо прелепе вести са Далеког истока Турске! Чланови нашег клуба, Стојан Николић и Бранислав Царан, успешно су попили највиши врх ове земље и библијску планину – величанствени Арарат! Експедиција је трајала у периоду од 19. до 22. јуна, а сурови зимски услови, дубок снеговит терен и непредвидиве околности претворили су ову акцију у праву тактичку борбу на терену. Цела експедиција бројала је укупно 14 чланова, а чак 13 планинара је успешно попело врх! Свака част целом тиму на овом изузетном успеху! Ево како је изгледао њихов пут до врха, корак по корак.

Дан 1: Експедиција креће са почетне тачке на 2400 мнв. Након пешачења, Стојан и Бранислав са остатком тима стижу у први камп на 3000 мнв, где се смештају и припремају за оно што следи. **Дан 2:** (Аклиматизација): Кључан дан за прилагођавање на ређи ваздух. Наши момци врше успон са 3000 мнв на 4000 мнв, након чега се враћају назад у камп на 3000 мнв на ноћење. Тело почиње да осећа висину, али мотив је огроман! **Дан 3:** (Промена плана због сурове природе): Због великих количина снега на планини, стандардни планови су пали у воду. Није било безбедне могућности за постављање базних кампова на уобичајеним висинама од 3200 и 4200 мнв. Зато се екипа пење са 3000 мнв на 3400 мнв, где формирају свој други базни камп.

Дан 4: (Завршни успон и спуст): Са висине од 3400 мнв креће одлучујући завршни успон ка самом врху и највишој тачки Арарата! Полазак је био тачно у 24:00 (поноћ). Пред планинарима је био огроман, исцрпљујући висински успон по дубоком снегу и екстремним условима. Овај надљудски напор, који је обухватио завршни успон и спуст назад до кампа, трајао је укупно 15 сати, а цела акција је успешно завршена у 15 ч. када су се сви безбедно спустили. Снагом воље, искуством и заједничким духом, Стојан, Бранислав и остали планинари прешли су све препреке и поносно развили заставе на 5137 мнв!

Овај успон није био само тест физичке издржљивости, већ истински тријумф снаге ума, дисциплине и планинарске солидарности. Савладати висинску разлику од преко 1700 метара у једном дану, на висинама изнад 5000 метара и по дубоком снегу, подвиг је вредан сваког дивљења. Фантастичан резултат ове експедиције и чињеница да је чак 13 планинара изашло на врх показује како се заједничким снагама и челичном вољом побеђују најсуровији услови које природа може да постави. Стојан и Бранислав су исписали још једну златну страницу у историји нашег клуба!

Ана Мијајловић

Међународни фестивал фолклора

Влашка је по 24. пут домаћин међународног фестивала фолклора

У навечерје 24. Међународног фестивала фолклора Влашка је угостила Ансамбл народних игара и песама Косова и Метихије ВЕНАЦ из Приштине, сада са седиштем у Грачаници. Ансамбл „Венац“ основан је 1964. године у Приштини од стране Покрајинске владе Косова и Метохије под називом „Шота“ а 1993. мења назив у „Венац“.

Са ансамблом су кроз историју радили врхунски стручњаци и кореографи који су умногоме допринели очувању и богаћењу ансамбла. Визија „Венца“ је да постане модерна установа која на професионалан начин на високом европским и светским стандардима применом нових технологија и савременим приступом представља, промовише и чува нематеријално и културно наслеђе Косова и Метохије и Републике Србије уз огромну одговорност према чињеници да се налази у Грачаници - малом месту великог имена где Милутинов манастир стамено брани српско име.

Ево детаља са концерта који је одушевио многобројну публику и госте Влашке. Присутни су имали прилике да виде изворне кореографије са КиМ али и игре из других делова Србије. Посебан утисак поред игре и песме гостију оставио је оркестар од 22. члана који је све нумере извео беспрекорно. Ансамбл „Венац“ на крају наступа поздрављен је дуготрајним аплаузом и овацијама публике.

Жељко Мушавцић

Отворен 54. филмски фестивал у Сопоту

Домаћи филм „Уго Флорида“, у режији Владимира Тагића, свечано је отворио 54. издање Филмског фестивала у Сопоту, који ове године има симболичан наслов „Сунце је ново сваки дан“. Премијери су присуствовали чланови ауторских и глумачких екипа из неколико филмова, а догађај је привукао бројне становнике Сопота и околних места, упркос високим температурама. У фокусу прве вечери био је „Уго Флорида“, чији су ко-сценариста и редитељ Владимир Тагић. Фестивал је угостио екипу филма „Генерал“, сценаристу и редитеља Мирослава Самарџића и глумце Стевана Мрђеновића, Николу Дрмончића и Александра Јеленића. Посебну пажњу најмлађих посетилаца изазвао је долазак екипе филма „Хајдук у Београду“, која је на фестивал стигла фијакером.

Госте на зеленом тепиху дочекивали су председавајући Одбора фестивала Живорад Милосављевић, уметнички директор фестивала Александар Аврамовић, и директорка Центра за културу Сопот, Драгана Чолић. Награду Статуету слободе Јовану Марковићу уручио је Александар Аврамовић, уметнички директор фестивала.

Другог дана фестивала одржан је Панел „Шампион гледаности - Јован Марковић, сценариста и продуцент“, на коме је у његову част говорили Др Дијана Метлић, Др Огњен Ракчевић, ФДУ, Душан Цицвара, филмски критичар и књижевник, Јован Марковић, филмски сценариста и продуцент, и Александар Аврамовић, као модератор панела.

Овогодишње отварање фестивала у Сопоту истакло је значај окупљања филмских професионалаца и публике на једној од најважнијих манифестација српске кинематографије, уз промоцију нових домаћих остварења. Организатори су нагласили важност континуитета фестивала и његов допринос промоцији филмске уметности у региону. Гледаоци ће за пет фестивалских дана имати прилику да виде 24 филма од којих ће два највише обрадовати малишане.

Ж. Мушавцић

Културно лето 2026

2. 7. 2026.

Меѓународни фестивал фолклора - Влашка 2026
Двориште ОШ „Бора Лазих“ Влашка
11.30 Дефиле учесника градским улицама
12.00 - Концерт на градском тргу
20.30 - Отварање фестивала двориште ОШ „Бора Лазих“

3. 7. 2026.

Меѓународни фестивал фолклора - Влашка 2026
20.30 - Концерт двориште ОШ „Бора Лазих“

4. 7. 2026.

Меѓународни фестивал фолклора Влашка 2026
20.30 Завршни концерт ОШ „Бора Лазих“

4. 7. 2026.

„Од предака за будућност“
Двориште ОШ „Бора Лазих“ Влашка
16.00-18.00 Етно програм
18.00 - Дегустација традиционалне хране и пића

7. 7. 2026.

Промоција књиге „Црвене уши“, Вук Престовић
Свечана сала „Др Елси Инглис“ у 19.00 часова

14. 7. 2026.

Промоција књиге „Љиљани бели“ Иван Миленковић
Свечана сала „Др Елси Инглис“ у 19.00 часова

16. 7. 2026.

Представљање књига „Записи из Македоније“
Милутин Станчић
Свечана сала „Др Елси Инглис“ у 19.00 часова

21. 7. 2026.

Промоција књиге „Свуда у свему“ Мира Томић
Свечана сала „Др Елси Инглис“ у 19.00 часова

21. 7. 2026.

Ликовна колонија, Башта хотела Селтерс, 20.00 часова

24. 7. 2026.

Предавање „Света гора космајска“
доц. др Јасмина Ћирић, Музеј у 19.00 часова

25. 7. 2026.

Затварање ликовне колоније -
башта хотела Селтерс

25. 7. 2026.

Дионис фест,
Башта хотела Селтерс, 19.00 часова

26. 7. 2026.

„Играле се делије“
Двориште ОШ „Коста Ђукић“ у Великој Иванчи
17.30 Тракторијада
18.00 Промоција зборника „Амајлија“
18.00 Такмичења у куцању ексера и гурању роло бала
19.00 Надвлачење конопца
20.00 - Културно-уметнички програм
21.30 - Концерт Неле Видаковић и Дејана Недића Тејовца

1. 8. 2026.

„Дан деспота Стефана“
Манастир Павловац у 10.00 часова

1. 8. 2026.

Дан деспота Стефана
Порта цркве Св. Илије у Црквинама у 19.00 часова

2. 8. 2026.

Дан општине Младеновац
18.00 Дечији маскенбал - Plato испред општине
18.00 Сликарска радионица „Младеновац на платну“ -
Градски парк
18.00 - „Face painting & Body art“ за децу
18.30 - Аниматори Плато испред општине
20.00 - Концерт Плато испред општине

13. 8. 2026.

„Балкански сусрети“ Ковачевац
20.30 Концерт дечјих ансамбала из Србије

14. 8. 2026.

„Балкански сусрети“ - Ковачевац
19.30 Отварање Ликовне колоније Б'АРТ-КОД
у ОШ „Живомир Савковић“
20.30 - Отварање фестивала и концерт

15. 8. 2026.

„Балкански сусрети“ - Ковачевац
10.00 Дефиле учесника и мини концерт на градском тргу
20.30 Концерт друго фестивалско вече

16. 8. 2026.

„Балкански сусрети“ - Ковачевац
20.30 Концерт треће фестивалско вече

5. 9. 2026.

„Космајски казан“
Двориште компаније „Библи“ у Пружатовцу у 17.30 ч.

12. 9. 2026.

„Прело“
Порта Храма Светог Ђорђа у Рабровцу
19.00 Отварање манифестације и концерт фолклорних
ансамбала

13. 9. 2026.

„Прело“
Порта Храма Светог Ђорђа у Рабровцу
19.00 Концерт фолклорних ансамбала

14. 9 - 20. 9. 2026.

Дани европске баштине

15. 9. 2026.

Одавање почаст шкотском санитетском особљу
Спомен-чесма „Црквенац“ у 11.00 часова

18. 9. 2026.

Из Младеновца за Србију
Фестивал домаће радности, природних, културних
и туристичких потенцијала
Градски парк
10.00 часова

22. 9. 2026.

Промоција књиге „Нестале бајке“
Слађана Андрић
Свечана сала „Др Елси Инглис“
19.00 часова

25. 9. 2026.

Писци деци - поводом дана матерњег језика
Свечана сала „Др Елси Инглис“
19.00 часова

Пишу сѣручњаци ПССС Младеновац

Последице суше код коштичавог воћа

Под сушом подразумевамо дуготрајан недостатак воде на неком подручју, који настаје услед смањених падавина, те самим тим ниског нивоа површинских и подземних вода. Задњих година у воћарској производњи суша представља велики проблем, првенствено што се коштичаво воће често гаји без наводњавања. Разлози су препознатљиви, почев од традиције гајења, додатне инвестиције, недостатка воде, коришћења сортимента, бујних подлога и др.

Последњих година, све већи број произвођача, посебно у новоподигнутим засадима, управо због избегавања ризика и пада производње од последица суше, у засадима инсталира системе за наводњавање. Сушни периоди настају због лошег распореда падавина или дужег сувог перида, посебно током јула и августа. Последице од суше су различите у зависности од сортимента и од времена зрења плодова. Због ранијег зрења плодова у мањем су ризику кајсија и трешња, док је код вишње, па затим шљиве ризик већи. Штете остају и на стаблима у производној години, док ће род у наредној години бити под знаком питања. Под утицајем суше плодови шљиве постају жилавији, сувљи, губе на квалитету, остају на стаблу, на гранама са којих опада лишће, па и њих додатно исцрпљују. У тим случајевима користе се само за прераду, али и том приликом се јављају потешкоће при примени предвиђене технологије. Из свих тих разлога због јачања отпорности предузимају се бројне мере за ублажавање последица суше: - Колико је год могуће на газдинству бирати одговарајућу парцелу, локалитет, са земљиштем где се боље задржава влага. - Бирати сорте са бујнијим подлогама. - Бирати сорте што ранијег или што каснијег времена зрења. - Као важну ставку прилагодити обраду земљишта одржавању влаге у њему. - Познато је да коришћење веће количине органског ђубрива, најчешће примењиван стајњак, чува влагу земљишта. - Наводњавање је најефикаснија мера у борби против суше, јер се воћке снабдевају водом на разли-

чите начине, нпр. капањем, површински, орошавањем, микрораспрскивачима, подповршински.

Укратко ћемо споменути по неколико речи различитих система за наводњавање. Приметно је да се најчешће примењује систем кап по кап, баш због својих предности, међу којима су економичност, лака примена, могућност примене водотопивих ђубрива, равномерно влажење, без забаривања, наводњавање жељене површине, смањен ризик од појаве болести и штеточина и др. Постоје и недостаци, најчешће су то запушења капаљки, оштећења цеви, што се да оправити. Када је у питању наводњавање вештачком кишом или ткз. орошавањем, наводњава се цела површина засада воћа.

Међутим овде постоје недостаци и додатни ризици јер може доћи до забаривања, као и већи је ризик од појаве болести и штеточина. Поред свега у овом случају потребно је имати велике количине воде, што често није случај. Код микрораспрскивача нема забаривања, а низак је и ризик од појаве болести и штеточина. Једноставно се примењује, али је релативно скупа инвестиција. Примена потребне количине воде у право време на основу влажности земљишта, климатских карактеристика и стања воћака омогућава планирање, штеди воду, као и штити висину и квалитет приноса воћа.

Дил. инж. Љиљана Гвоздић, ПССС Београд

Извештај МУП Србије

Припадници Министарства унутрашњих послова поднеће кривичну пријаву против Ф. Б. (2003) из Новог Пазара, због постојања основа сумње да је извршио кривично дело недозвољен промет акцизних производа. Приликом контроле путничког моторног возила „Голф“, којим је управљао осумњичени пронађено је 250 килограма резаног дувана, без доказа о пореклу и пратеће документације, а који је, како се сумња, био намењен даљој продаји. Штета по буџет Републике Србије која је причињена је око 1.510.000 динара.

Припадници Министарства унутрашњих послова у Београду ухапсили су М. Ј. (1989), због постојања сумње да је извршио више кривичних дела тешка крађа и превара. Осумњиченом је одређено задржавање до 48 часова и он је, уз кривичну пријаву, приведен надлежном тужилаштву. Због постојања сумње да је М. Ј. оштедио више грађана, моле се сви који препознају осумњиченог да се јаве најближој полицијској станици или позову полицију на 192.

Припадници Министарства унутрашњих послова у Београду ухапсили три особе, док се за још једном особом трага, због сумње да су 5. јуна, активирали и бацили ручну бомбу на једну породичну кућу у Нехруовој улици на Новом Београду. Због постојања сумње да је извршио кривична дела изазивање опште опасности и недозвољена производња, држање, ношење и промет ор-ужја и експлозивних материја, ухапшен је Е. М. (2004), док су Н. Ј. (1998) и Б. Ј. (1994). Полиција је претресом стана и других просторија, код осумњи-

ченог Е. М. пронашла и мању количину опојне дроге, због чега ће против њега бити поднета и кривична пријава, због постојања основа сумње да је извршио кривично дело неовлашћено држање опојних дрога.

Припадници Министарства унутрашњих послова ухапсили су М. Д. (1990) из Новог Пазара и М. С. (1971) држављанин Турске, због постојања основа сумње да су извршили кривична дела тешка дела против опште сигурности и фалсификовање исправе. Сумња се да је на једном градилишту стамбеног објекта у Новом Пазару, 25. јуна 2026. године, услед непоштовања прописа о безбедности и здрављу на раду, дошло до пада радника на градилишту држављанина Републике Турске, који је од задобијених повреда преминуо у Општој болници у Новом Пазару. Осумњиченима је одређено задржавање до 48 часова након чега ће, уз кривичну пријаву, бити приведени Основном јавном тужилаштву у Новом Пазару.

Летња акција АБС

Вози одморан!

Започела је летња кампања Агенције за безбедност саобраћаја Србије под називом „Вози одморан“.

Главна порука је да се на свака два сата вожње направи пауза од најмање 15 минута. Када су екстремне температуре не треба кретати на пут, већ полазак на одређену дестинацију треба оставити за део дана када је пријатније. Летњи месеци обележени су туристичком сезоном, годишњим одморима, школским распустима и дужим даном, што све подстиче чешће кретање људи. Висока температура, такође, утиче на повећан физички и ментални замор, раздражљивост и смањену концентрацију, што додатно повећава ризик од саобраћајних незгода.

„У незгодама са погинулим лицима током летњих месеци најчешће се догађају саобраћајне незгоде са једним возилом (око 41 одсто) што се може довести у везу са умором и губитком контроле над возилом. Последњих неколико година деца највише страдају као путници у аутомобилу, него као пешаци и бициклисти. Управо у летњим месецима се може уочити њихово повећано страдање као путника у аутомобилима, због чега је важно поново поменути значај исправног превозења деце у аутомобилима и коришћење децих седишта и сигурносних појасева“, наводе из Агенције за безбедност саобраћаја. Карактеристично је да током летњих месеци процентуално више лица погине у раним јутарњим часовима и касним вечерњим часовима, него што је то

случај у другом делу године. Највећи број људи креће на путовања у раним јутарњим и касним вечерњим сатима како би избегао гужве и најтоплији део дана за путовање.

Како су умор, пад концентрације и поспаност чести разлози настанка саобраћајних незгода у летњим месецима препоручујемо да планирате путовање - припремите возило, планирате трасу пута и припремите себе.

На пут крените наспавани и одморни. На пут би требало да возачи крену наспавани, одморни и здрави. У току вожње што чешће пијете воду. Клима уређај користите тако да разлика између спољашње и температуре у возилу буде до 7 степени. Избегавајте вожњу ноћу и унапред испланирајте своје путовање како бисте избегли гужве и возили одморни. Једини „лек“ за умор јесте сан, а музика, отварање прозора, кафа и енергетски напци возачу само пружају лажан осећај возачу да је превазишао кризу. Прави одмор је једини лек за умор и то непрекидно спавање од 6 до 9 сати и то у току ноћи - није случајно прописано професионалним возачима време управљања возилом и дужина трајања одмора возача.

Проверите исправност возила: Пре поласка на пут потребно је проверити исправност возила, јер дуга вожња на високој температури може да изазове отказивање кочница, прегревање мотора или пуцање гума - нарочито ако возило није технички исправно. Возачима путничких аутомобила такође саветујемо да посебну пажњу обрате на мопедисте, мотоциклисте и возаче бицикала приликом изласка из возила и отварања врата аутомобила када седе у паркираном аутомобилу.

Агенција за безбедност саобраћаја
Републике Србије

Топлотни удари и исцрпљеност

Топлотна исцрпљеност углавном није озбиљна све док можете да се охладите, али топлотни удар је хитно стање које захтева медицински третман. Одређене групе, попут старијих људи, младих и оних са хроничним болестима могу да буду у већем ризику. **Која је разлика?** Топлотна исцрпљеност је стање у којем је тело постало претопло због чега није у стању да регулише телесну температуру. Очигледан знак је прекомерно знојење, осећај врелине и слабости - знаци којима вас ваше тело упозорава да се охладите - одмах. Међу другим симптомима су: главобоља, вртоглавица и збуњеност, губитак апетита, грчеви у рукама, ногама и стомаку, убрзано дисање и бржи пулс, температура од 38 степени и више, константна жеђ. Мала деца, која не умеју да вам кажу како се осећају, могу да постану неспретна или стално поспана. Топлотна исцрпљеност може да погоди било кога, па и људе који редовно вежбају и живе на здраву.

Одређени лекови такође могу да погоршају регулацију телесне температуре због чега можете да добијете опекотине на сунцу, вртоглавицу или да дехидрирате. Симптоми топлотне исцрпљености су: осећај несвестице или вртоглавице; прекомерно знојење; лепљива кожа; мучнина или повраћање и грчеви у мишићима. Симптоми топлотного удара су: осећај збуњености; недостатак знојења; телесна температура изнад 40°C са врућом и сувом кожом; мучнина или повраћање; могу изгубити свест или доживети конвулзије или нападе. Топлотна исцрпљеност може да се претвори у удар, који захтева хитну медицинску помоћ. То значи да тело не може више да регулише температуру и да она расте. Обратите пажњу на ове знакове и реагујте брзо: осећај слабости после 30 минута одмора у охлађеној просторији и узимања много течности, не знојите се иако вам је веома топло, имате температуру 40°C или више, убрзано дисање или кратак дах, збуњеност, губитак свести, без реакције. Ако посумњате да неко у вашој близини има симптоме топлотне исцрпљености: сместите га да се одмори на хладном месту, попут просторије са клима уређајем или напољу у хладу, скините вишак гардеробе да би кожа могла да „дише“, охладите га - користите било шта што вам је при руци, од сунђера на топлоеног хладном водом, пешкира, поливања водом из флашице или влажних крпа које ћете му омотати око врата, руку и ногу, хладите га лепезом или папиром док је кожа влажна - то помаже да вода испари и да се кожа охлади, дајте му да пије воде - послужиће и освежавајући напци, останите са угроженим док не приметите промене на боље. Ако се стање не поправи после 30 минута и посумњате да имају топлотни удар, позовите Хитну помоћ - за Србију, Северну Македонију и Хрватску 194, Босна и Херцеговина 124, Црну Гору 129 и Албанију 127.

Mr Ph Биљана Мушавцић

**ВОЗИ
ОДМОРАН**
Направи паузу на свака **2** сата.

**DRIVE
FRESH**
Every **2** h take a break.

Неиспричане младеновачке приче

Девојчица која је знала имена свих улица које још нису постојале

Пре много година, у једној мирној улици на ободу Младеновца живела је девојчица по имену Милица. Ни по чему није била посебна. Ишла је у школу, играла се са другарицама и волела сладолед као сва друга деца. Само је имала једну необичну навику. Кад год би цртала мапе града, на њима су се појављивале улице које нису постојале.

Њени родитељи су се томе смејали.

– Опет си измислила неку улицу?

– Нисам је измислила – одговарала је.

– Само још није направљена.

У почетку нико није обраћао пажњу. Али онда се догодило нешто чудно. После неколико година једна од улица које је нацртала заиста је изграђена.

На готово истом месту.

Са истим распоредом кућа.

Људи су рекли да је случајност.

Онда се поновило.

Па поново.

Трећи пут већ су почели да причају о томе.

Девојчица је расла.

А њене мапе постајале све детаљније.

На њима су се појављивали паркови, нове зграде, кружни токови и читави делови града који још нису постојали.

Једног дана учитељица је затражила да донесе једну од тих мапа у школу. Деца су се окупила око стола.

– Ово није Младеновац – рекао је један дечак.

– Није још – одговорила је Милица.

Сви су се насмејали. Само је учитељица ћутала.

Годинама касније, када је отишла у пензију, пронашла је ту стару мапу међу својим стварима.

Одлучила је да прошета градом. Из радозналости.

На једном месту застала је и дуго гледала.

Испред ње налазио се мали парк. Баш онакав какав је био нацртан. Неколико стотина метара даље стајала је нова улица. Иста као на мапи.

Учитељица је осетила језу.

Те вечери је из тавана изнела стару школску кутију и поново разгледала цртеж. У доњем углу налазио се део града који још увек није постојао. Бар не тада. Данас, кажу, изгледа готово исто.

Милица се одавно одселила.

Нико не зна где живи.

Али њена учитељица је до краја живота чувала тај цртеж. И кад год би неко поменуо случајност, само би се насмешила. Јер је постојала једна ствар коју никоме није рекла.

На последњој страници свеске налазила се још једна мапа. Много већа.

На њој је био нацртан Младеновац. Али не онакав какав је био. Него онакав какав тек треба да постане.

И у дну странице, дечјим рукописом, стајала је само једна реченица:

„Видимо се једног дана.“

(АИ и МГ)

У следећем броју: Чувар старој биоскоја

У корак са временом

Шта ВИ може, а шта не може

Вештачка интелигенција у свакодневици

Када не треба веровати вештачкој интелигенцији?

Вештачка интелигенција уме да остави утисак човека који никада не сумња. Одговор стиже брзо, реченице су лепо сложене, аргументи звуче убедљиво, а језик је природан. Управо зато многи несвесно почињу да јој верују више него што би требало. И ту почиње прва велика заблуда.

Вештачка интелигенција није свезнајућа. Она није судија који доноси коначну пресуду, нити професор који све зна. Она не размишља као човек, не поседује животно искуство и нема свест о томе шта је истина. Она анализира огромну количину података и на основу њих ствара највероватнији одговор.

То значи да одговор може бити одличан. Али може бити и погрешан. Најопасније је што погрешан одговор често звучи једнако уверљиво као и исправан. Вештачка интелигенција неће поцрвенети ако погреша. Неће застати и рећи: „Ово нисам сигурна.“ Ако није добила довољно јасан задатак или ако су подаци непотпуни, може да створи одговор који делује логично, а да није тачан.

Зато није довољно питати. Потребно је и проверити. То посебно важи када су у питању здравље, право, новац, технички прорачуни или историјске чињенице. Вештачка интелигенција може да помогне да боље разумемо проблем, али не сме да буде једини извор одлуке.

Постоји још једна опасност, много суптилнија. Људи понекад траже одговор који ће потврдити оно што већ мисле. Ако га добију, престају да сумњају.

А сумња је почетак озбиљног размишљања. Вештачка интелигенција није створена да нам ласка, већ да помогне. Али ако јој поставимо питање тако да већ садржи закључак, велика је вероватноћа да ће одговор кренути тим путем.

Зато је важно како постављамо питања. Још је важније како читамо одговоре.

Добар корисник не пита само: „Шта мислиш?“ Он пита и: „Зашто тако мислиш?“, „Који су докази?“, „Постоји ли друго мишљење?“

Таква питања не чине паметнијом само вештачку интелигенцију. Она чине паметнијим и човека који их поставља.

У томе је можда највећа вредност ове нове технологије. Не да мисли уместо нас, већ да нас подстакне да више мислимо сами.

Зато вештачкој интелигенцији не треба слепо веровати. Али је не треба ни одбацити из страха. Треба је користити као доброг сарадника: пажљиво, критички и са свешћу да је последња одговорност увек наша. Јер ниједна машина, ма колико била паметна, не може да замени оно што човек носи у себи – здрав разум, искуство, морал и способност да преузме одговорност за сопствене одлуке.

Припремили: Слободан Сјанковић Лицко и ChatGPT-5.5

За љубитеље паса

Обука паса (21)

Шта би све могао да научи сваки пас? Пса треба да научите кућном васпитању и основним командама послушности. Он треба да зна да дође на ваш позив, иде уз вас на поводнику, седне, легне или остане на месту, а можете га научити и правом апорту и прескакању препрека. Пас мора да зна да не сме да јурца по стању и руши све за собом, спава на вашем кревету, гризе ствари или скаче на

вас и госте. Не би требало ни да лаје без везе и завија бесомучно, па ни да малтретира укућане, напада друге домаће животиње или љубимце. Као што видите, имаћете пуно посла са њим. Уколико будете доследни и стрпљиви у обуци резултати сигурно неће изостати.

Шта ако не можете да одвојите довољно времена за обуку љубимца? Претходно речено је само предлог временског оквира обуке а не свето правило! То значи да можете да радите и тако са псом али и не морате. Уместо два пута, можете га тренирати једном или чак десет пута дневно по само пет минута. То није битно. Важно је да се са псом ради, мање-више, у континуитету па ће, у складу са тим, и резултати бити видљиви, пре или касније. Битно је да се постигне жељени циљ а то је обучен и васпитан пас.

Многи власници мисле да уколико не могу да одвоје дневно пола сата за обуку свог пса да је због тога цела обука бесмислена. То није тачно! Било које време проведено у обуци пса, дуже или краће, даће своје позитивне резултате тако да то није оправдање за нерад. Уосталом, многи пси су научили много тога доброг иако њихове лекције нису трајале никада дуже од неколико минута. Зато покушајте ово: пошто немате много слободног времена, а кад год можете, учите свог пса послушности. Али често. И нека вежба не траје дуже од неколико минута. Чим осетите да му је пажња опала, прекидајте са вежбом, похвалите га и орасположите. Видећете да ће пас, иако је провео мало времена у формалној обуци, почети да вас све више слуша и да одређене радње ради баш онако као да је са њим данима радио професионални дресер. Вреди покушати! Где бисте могли да сазнате нешто више о обуци паса?

Ако наставите да читате наше текстове сазнаћете, већ у наредним бројевима, како се то конкретно ради. Уколико вам је потребна додатна помоћ обратите се некој школи за обуку паса у вашем крају која организује курсеве дресуре за власнике и њихове псе. Уколико вас ова материја баш посебно занима можете потражити специјализоване књиге о обуци школованих-службених паса као и видео материјале на ову тему на интернету. За вас, као потенцијалног кинолошког ентузијасту, може бити занимљиво и да, неко време, волонтирате код неког професионалног дресера паса и ту, практично, научите мале и велике „тајне“ и трикове дресуре која може, касније, да буде и додатни извор прихода за вас. Дакле, могућности су разне. За почетак, прочитајте пажљиво поглавља која следе, па размислите...

(Наставиће се)

Душан Мариновић www.natura.rs

На данашњи дан, 3. јул:

321. - Римски цар Константин 2, хришћанин, прогласио је недељу за дан одмора и верског обреда.

1423. - Рођен је француски краљ Луј 11. који је током владавине (1461-83) подстакао развој занатства и трговине.

1583. - Руски цар Иван Грозни убио је сина у наступу гнева. Као трагични лик био је инспирација сликарима, музичарима, књижевницима...

1775. - Генерал Џорџ Вашингтон званично је преузео команду над војском колониста у Америчком рату за независност.

1944. - Совјетске трупе су у Другом светском рату ослободиле главни град Белорусије Минск и заробиле 100.000 немачких војника.

1962. - Алжир је стекао независност после 132 године француске колонијалне власти.

1972. - Индија и Пакистан су потписали мировни споразум којим је окончан сукоб изазван 1971. грађанским ратом у Источном Пакистану.

1987. - Ратни злочинац из Другог светског рата Клаус Барби, локални шеф Гестапоа, назван „касапин из Лиона“, осуђен је у Француској на доживотну робију.

1988. - Ракета са америчког ратног брода „Венсен“ оборила је у последњој седмици иранско-ирачког рата ирански путнички авион Ербас А300 изнад Персијског залива. Погинуло је свих 290 људи у летелици.

1995. - Југословенски кошаркаши постали су европски шампиони на првенству у Атини. Победа је бурно прослављена, посебно због већ трогодишње међународне изолације СР Југославије.

1996. - Председник Русије Борис Јељцин победио је у другом изборном кругу комунистичког кандидата Геннадја Зјуганова и започео други председнички мандат.

2001. - У првом појављивању пред Међународним судом за ратне злочине у Хагу, бивши председник СРЈ Слободан Милошевић изјавио је да не признаје тај суд и одбио је да се изјасни о оптужници за прогон, депортацију и убијање косовских Албанаца 1999.

2004. - Манастир Високи Дечани је увршћен на листу светске баштине УНЕСКО-а као пети споменик из Србије и Црне Горе.

2008. - Хашки трибунал правоснажно је ослободио ратног заповедника муслиманских снага у Сребреници Насера Орића кривице за неспречавање злочина над Србима 1992. и 1993. године.

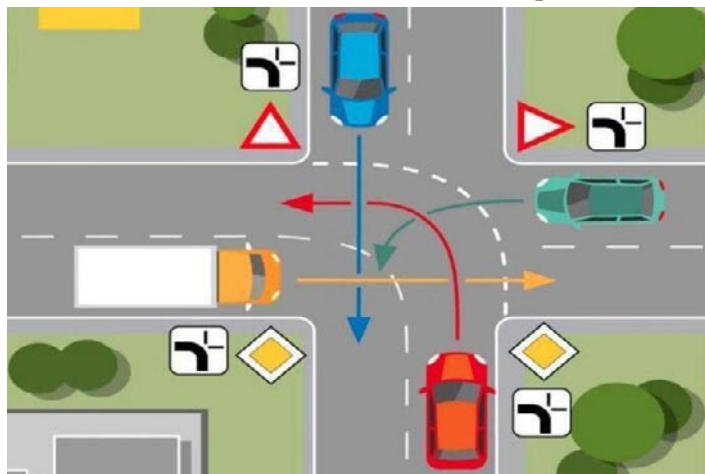
2011. - Српски тенисер Новак Ђоковић освојио је глен слем турнир у Вимблдону и тиме обезбедио прво место на светској ранг листи.

(АТП). Дан раније именован је за амбасадора УНИЦЕФА у Србији.

2021. - Немачка је увела забрану продаје пластичних производа за једнократну употребу, примењујући тако европску директиву усмерену на заштиту океана од загађења.

М. Г.

Мозгалица за возаче - Ко има предност?

Кроз раскрсницу први пролази иницијално право првенства (пролази). За њим пролази жуту линију, полази са пута са правом првенства пролази. Плава и зелена аутомобил се налазе на путу који неже првенства, па се примичује право рана и укључују се на пут са правом првенства, па се примичује право првенства. Зато, први пролази плава и за њом зелена аутомобил.

Рвање

Србија доминирала на 39. „ГЕЦИНОМ МЕМОРИЈАЛУ“

У Младеновцу је одржан 39. међународни меморијални турнир, који носи име легендарног српског тренера и селектора Љубомира Ивановића Геце.

Поред наше селекције, коју су, изузимајући Себастиана Нађа, представљали млади репрезентативци, учествовали су и такмичари из селекција Хрватске, БиХ, Црне Горе, Бугарске, Мађарске, Грчке и Бразила. Мечеве су се одржали у осам тежинских категорија и у укупном пласману издоминирала је Србија (на фототографији десно).

Орлови су освојили пет златних, две сребрне и четири бронзане медаље. Друго место припало је Мађарској, а треће Хрватској. За најуспешнијег такмичара проглашен је наш репрезентативац Антал Вамош (на фототографији са леве стране), који је будућност нашег рвања.

Војислав Трајковић, шеф стручног штаба српског тима, примио је пехар за најуспешнијег тренера, док је Фани Нађ из Кањиже проглашена за најбољег судију турнира. Поред наших арбитара, Николе Торбице, Марка Пановића, Лазара Јовановића, Александра Милића, Илије Радовановића, Обрада Вукића, Фани Нађ, Марка Иветића, Немање Буквића, Валдемара Штајера, судила су и петорица странаца, Гударзи Симајак, Хасан Насер и Мохамед Јарахмади из Ирана, Лорик Шомбор из Мађарске и Никола Николов из Бугарске.

Резултати по категоријама:

До 80 кг: Едмонд Домокос (Мађарска), Марат Гарипов (Бразил),
до 67 кг: Себастиан Нађ (Србија), Бенде Олаж (Мађарска), Николас Сулев (Бугарска),
до 72 кг: Лука Иванчић (Хрватска), Мате Вег (Мађарска), Ђорђе Хирцл (Србија),
до 77 кг: Алекса Илић (Србија), Доминик Ботош (Мађарска), Душан Стокић (Србија),
до 82 кг: Антал Вамош (Србија), Огњен Јаковљевић (Србија), Даниел Јакаб (Мађарска),
до 87 кг: Андрија Михајловић (Србија), Јусуф Садикај (БиХ),
до 97 кг: Лука Катић (Србија), Томислав Бркан (Хрватска), Бранко Ђукић (Србија),
до 130 кг: Ахилеас Крисидис (Грчка), Страхиња Деспић (Србија), Лука Грујичић (Србија).

Б. Цвијетић/ фототографије: РСС

Одржан 29. Streetball турнир

У организацији Кошаркашког клуба Кени 55-81 одржан је 29. Streetball турнир 3x3 који је ове године окупио педесетак екипа у више узрасних категорија.

Традиционално на кошаркашком терену насеља 25. мај, идејни творац турнира Драган Ивановић уз помоћ чланова своје породице и пријатеља још једном се потрудио да љубитељи спорта, односно уличног баскета уживају у занимљивим утакмицама.

Победници турнира су у узрасти од 12+ 14 „No neme“, у категорији 14- 16 „Три и по мушкарца“ од 16 до 19 „John Pork“ и „Група грађана“ (узраст 19+) , док је у женској конкуренцији тријумфовала екипа „Thunderke“. MVP турнира је Страхиња Мијаиловић .

Најбољим баскеташима и тројкашима Душану Трифуновићу и Тадији Стевановићу поклоне је уручио Предраг Мирчић у име Породичне фирме – Браћа Мирчић-Оптика сатови.

Турнир је имао и едукативни садржај јер је током финалне вечери одржано предавање на тему Како настаје шампион? О психолошком аспекту спорта говорио је бивши одбојкашки ас, психолог Андрија Герић док је модератор била психотерапеут Кристина Кадиевић. Медаље је доделио др Хаџи Страхиња Стојковић помоћник председника Градске општине Младеновац.